

mod Landsiden i en kortere Tid vilde koste 20 Millioner. Saa meget vil Enhver kunne se, at Flaaden omkring Sjælland er Forsvarets første Linie, og at en Befæstning omkring Kjøbenhavn i alt Fald kun kan være dets anden Linie. Jeg vil ingenlunde arbejde imod, at Kjøbenhavn skulde blive en Fæstning, dersom den kunde blive det i en kort Tid, og dersom vi ikke skulde bringe for store Offre for at gjøre den dertil; men jeg vil paa den anden Side sige, at det vilde være usforsvarligt at give saa store Summer ud til en Befæstning af Kjøbenhavn paa samme Tid, som man siger: Vi haave ikke Naad til at udvikle vor Flaade. Den Sum, vi haave tilovers til at skænke vort Forsvarsvæsen, bør vi, hvorledes vi end stille vort Forsvar, fortrinnsvis offere paa Flaaden, før vi begynde paa at befæste Kjøbenhavn. Man lade sig ikke forknytte eller afskrække deraf, at den Tjende, som to Gange har hjemstøt vort Land, nu er bleven en Sømagt; thi denne Tjende har i mangfoldige Tider været en Landmagt. Skulde vi deraf lade os forknytte til at lægge Hænderne i Skjød og slet ikke udvikle vor Flaade, saa vilde det være det samme som fuldstændigt at standse vort Forsvarsvæsen. Jeg tror, at man paa den anden Side heller ikke bør overvurdere Betydningen af den Flaade, som er kommen til at ligge overfor os. Jeg har nok læst i engelske Blade og Tidsskrifter, at man der for Alvor begynder at rejse Spørgsmaalet om en nydsk Landgang paa den engelske Kyst, og man kunde da sige, at naar England frygter det, kunde der være mere Anledning for os til at gjøre det samme. Men saa meget er sikkert, at naar der i vore Belter og Fjorde findes Skibe, som ere rede til Forsvar og til at tilbagestøde en Landgang af en Tjende, saa spørger man ikke, om han er stor eller lille, men der er stor Forskjel paa, om en Tjende kan vente at træffe faadanne Fartøier i vore Farvande, eller om vi lægge Hænderne i Skjød og kun have Kanonbaade, saa at han kan gaa igennem baade Nat og Dag. Det er for mig klart, at have vi Naad til at offere Penge, saa maa ved Siden af, at vi sørge for det levende Forsvar, Flaaden gaa forud for Befæstningsvæsenet.

Til disse Bemærkninger kunde jeg egentlig indskrænke mig, men da der er et Par Punkter i det foreliggende Lovforslag, som ere forskellige fra, hvad de have været i tidligere Forslag, ønsker jeg dog at omtale dem med et Par Ord. Saaledes som jeg har fremstillet Flaaden, vil det

ses, at den bestaar af forskellige Elementer, af Skibe af forskjellig Beskaffenhed. Det kan ikke være Andet, og det er Tilfældet i alle Flaader som Følge af den hurtige Maade, hvorpaa Materiellet har udviklet sig. Men der er en Ting, der præger Flaaden, som den nu er, i Almindelighed, og det er, at det enkelte Skib spiller en langt større Rolle end tidligere. Man samler ikke nu saa meget Skibene i Eskadrer; nu optræder det enkelte Skib paa en anden Maade end tidligere og kan udføre en større Rolle. Flaaden skal deles i forskellige Stykker, og har man denne Anskuelse, vil det vistnok synes, at den Maade, hvorpaa Personellet her er foreslaaet ordnet i Lovforslaget, gjør Indtryk af, at Flaaden er temmelig stærkt kommanderet. Der er flere højskomannderende Officerer, end jeg tror, det er nødvendigt. I det Forslag, der tidligere var forelagt af den ærede Minister, var der to Admiraler, nu er der kommet tre. Men af hine to var den Ene Øverstkommanderende for Flaadens Personel og tillige Øverstkommanderende for Orlogsværftet. Denne Rante, som Udvalgets Flertal havde tiltraadt, har den ærede Minister nu forladt, og han er gaaet over til at stille den ene Admiral kun som Chef for det Personelle. Jeg tror ikke, det er rigtigt. Jeg har nok hørt den Indvending, at Chefen for Orlogsværftet, naar han tillige er Chef for det Personelle, vil blive saaledes overbebyrdet med Forretninger, at en enkelt Mand ikke kan overkomme det. Det kommer maaske af, at man havde ordnet det saaledes, at han tillige skulde være Chef for Søbefæstningen. Det beror imidlertid paa, hvorledes man stiller dette Spørgsmaal. Det siges i Motiverne, at naar han er Chef for Orlogsværftet, og han ved en udbrydende Krig falbes bort for at føre Flaaden, vil Værftet være overladt til sig selv, og det kunde virke meget hæmmende paa dette. Jeg er nu meget rigtigt; men jeg har ikke, og jeg tror ikke, at Mange haave tænkt sig, at den Mand, der er Øverstkommanderende for Personellet, absolut skulde være den, der kom til at kommandere Flaaden. Jeg tror ikke, at det vil være rigtigt, at Regjeringen binder sig paa den Maade, at den Mand, der maaske i en Række af Aar i Fredens Dage har staaet som den Øverstkommanderende for Personellet, absolut skal føre Flaaden, naar Krig bryder ud. Regjeringens Valg maa være fuldkommen frit, og selv om den paagældende Mand har egnet sig til den Stilling som Øverstkommanderende, dengang han blev ansat i Posten, kan det vel være, at han, naar flere Aar ere hengaaede, efterhaanden